**Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2022-0230**
**(mr. J. van der Groen, voorzitter en mr. C.I.S. Dankelman, secretaris)**

| | |
|---|---|
| Klacht ontvangen op | : 21 januari 2021 |
| Ingediend door | : De consument |
| Tegen | : InterBank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank |
| Datum uitspraak | : 22 maart 2022 |
| Aard uitspraak | : Bindend advies |
| Uitkomst | : Vordering toegewezen |

## Samenvatting

De consument heeft in 2000 een doorlopend krediet bij (een rechtsvoorganger van) de bank afgesloten. In 2020 heeft zij van de bank een voorstel voor rentecompensatie ontvangen, die werd gebaseerd op de uitspraken van de Commissie van Beroep Kifid met nummers 2019-004, 2019-005 en 2019-005B. De consument heeft dit voorstel niet geaccepteerd. Zij heeft gesteld recht te hebben op een hogere compensatie, omdat de bank ten onrechte de vergoeding heeft berekend vanaf 1 januari 2008. De commissie is van oordeel dat de klacht van de consument gegrond is en oordeelt dat de bank de rentecompensatie opnieuw zal moeten berekenen.

## 1. De procedure

1.1 De commissie beslist op basis van haar reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) de aanvullende stukken van de consument; 3) het verweerschrift van de bank; 4) de repliek van de consument en 5) de dupliek van de bank.

1.2 De bank is in deze zaak vertegenwoordigd door professioneel gemachtigde mr. V.H. Affourtit.

1.3 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.4 De consument en de bank hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

## 2. Het geschil

*Wat is er gebeurd?*

2.1 De consument heeft in februari 2000 een doorlopend kredietovereenkomst afgesloten bij (een rechtsvoorganger van) de bank. De kredietsom bedraagt fl. 15.000,- en de overeengekomen variabele rente is 10,9% op jaarbasis. In de op de overeenkomst van toepassing zijnde voorwaarden staat ten aanzien van de kredietvergoeding het volgende opgenomen:

*"Kredietnemer betaalt over de bedragen, die hij op grond van de overeenkomst schuldig zal zijn, een kredietvergoeding, waarvan de hoogte kan variëren, echter met dien verstande, dat de in rekening te brengen vergoeding de volgens de Wet op het Consumentenkrediet toegestane kredietvergoeding nimmer zal overtreffen. Eventuele wijzigingen van het kredietvergoedingspercentage worden aan Kredietnemer meegedeeld door middel van het in artikel 5 genoemde maandoverzicht."*

2.2 Op 23 oktober 2015 heeft de consument het doorlopend krediet volledig afgelost.

2.3 De variabele rente op het doorlopend krediet heeft zich gedurende de looptijd als volgt ontwikkeld:

| Wijzigings datum | Contract Nummer | Contract Jaar Rente Nominaal Percentage | Contract Maand Rente Nominaal Percentage | Contract Jaar Rente Effectief Percentage |
|---|---|---|---|---|
| 23-2-2000 | [redacted] | 10,428% | 0,869% | 10,900% |
| 1-6-2000 | | 11,064% | 0,922% | 11,600% |
| 15-8-2000 | | 11,700% | 0,975% | 12,300% |
| 1-11-2000 | | 12,048% | 1,004% | 12,736% |
| 16-1-2006 | | 12,312% | 1,026% | 13,031% |
| 19-4-2006 | | 12,672% | 1,056% | 13,435% |
| 1-9-2006 | | 13,032% | 1,086% | 13,839% |
| 1-12-2006 | | 13,380% | 1,115% | 14,232% |
| 15-1-2007 | | 13,656% | 1,138% | 14,544% |
| 2-8-2007 | | 14,088% | 1,174% | 15,034% |
| 17-3-2008 | | 14,436% | 1,203% | 15,431% |
| 2-6-2008 | | 14,880% | 1,240% | 15,938% |
| 29-10-2008 | | 15,840% | 1,320% | 17,042% |
| 2-12-2008 | | 15,048% | 1,254% | 16,130% |
| 22-6-2009 | | 14,184% | 1,182% | 15,143% |
| 30-12-2009 | | 14,052% | 1,171% | 14,993% |
| 31-12-2014 | | 13,164% | 1,097% | 13,988% |

2.4 De bank heeft, in navolging van eerdere uitspraken van de Commissie van Beroep van Kifid, een compensatieregeling in het leven geroepen waarbij zij haar klanten compenseert voor teveel betaalde rente op doorlopend krediet.

Ze heeft op basis van deze compensatieregeling een berekening gemaakt voor de consument waaruit blijkt dat zij voor een compensatie van € 623,68 (inclusief wettelijke rente) in aanmerking komt. De consument heeft dit voorstel van de bank niet geaccepteerd. Zij heeft gesteld dat deze compensatie niet toereikend is en dat de compensatieregeling van de bank afwijkt van hetgeen in de uitspraken van de Commissie van Beroep van Kifid is uitgemaakt.

2.5 De bank heeft bij verweer berekeningen overgelegd waaruit blijkt dat de consument een bedrag van € 3.650,91 (excl. wettelijke rente) zou toekomen wanneer zou zijn uitgegaan van de startdatum van 21 februari 2000.

*De klacht en vordering*

2.6 De consument stelt dat de bank een te hoge kredietvergoeding in rekening heeft gebracht. Zij heeft ter onderbouwing van haar standpunt gesteld dat de krediet-vergoeding de marktrente onvoldoende heeft gevolgd terwijl zij dat wel mocht verwachten. De consument is het niet eens met de berekening die de bank heeft gemaakt om de compensatie voor te veel betaalde rente vast te stellen. De consument stelt dat de bank ten onrechte een ontoereikende uitvoering geeft aan de bindende uitspraak van de Commissie van Beroep van het Kifid door als aanvangsmoment 1 januari 2008 te hanteren. Daarbij vraagt de consument zich af of de bank bij de berekening is uitgegaan van de juiste referentierente. De consument vordert dat de compensatie van te veel betaalde rente wordt berekend vanaf het moment van aanvang van de kredietovereenkomst. De consument heeft begroot dat zij in totaal € 7.000,- aan rente te veel heeft betaald. In repliek heeft de consument haar vordering uitgebreid door over de compensatie ook de wettelijke rente te vorderen.

2.7 De vordering is niet verjaard dan wel vervallen wegens schending van de klachtplicht. Via de media is de consument er in 2020 achter gekomen door de bank te zijn benadeeld.

*Het verweer*

2.8 De bank heeft de volgende verweren gevoerd.

2.8.1. De bank heeft het verweer ingebracht dat de consument eerder had moeten klagen, dat zij haar vordering te laat heeft ingesteld en dat zij de verjaring niet heeft gestuit. Zodoende is sprake van schending van de klachtplicht respectievelijk verjaring. Deze verweren heeft de bank om haar moverende redenen beperkt tot de periode voor 1 januari 2008;

2.8.2. De door de Commissie van Beroep van het Kifid bepaalde referentierente geeft in de periode tussen 21 februari 2000 en 1 januari 2008 niet de reële gemiddelde marktrente weer. De bank ziet dit als een aanvullend argument om in de periode voor 1 januari 2008 geen compensatie te bieden. Dit argument zou weliswaar ook (enige tijd) na 1 januari 2008 kunnen worden gevoerd, maar de bank heeft ertoe besloten om aan haar klanten volgens de lijn van de uitspraken van de Commissie van Beroep vanaf de periode gelegen na 1 januari 2008 te compenseren voor te veel betaalde kredietvergoeding;

2.8.3. De hoogte van de vordering wordt door de bank betwist.

## 3. De beoordeling

*Waar gaat deze zaak over?*

3.1 De bank heeft een doorlopend krediet aan de consument verstrekt. De bank heeft gedurende de looptijd van het krediet een variabele rentevergoeding bij de consument in rekening gebracht. De bank heeft, in navolging van eerdere uitspraken van de Commissie van Beroep van Kifid, een compensatieregeling in het leven geroepen waarbij zij haar klanten compenseert voor teveel betaalde rente op doorlopend krediet. Het geschil ziet op de door de bank opgestelde compensatieregeling. Volgens de consument heeft de bank ten onrechte geen vergoeding berekend over de periode van 21 februari 2000 tot 1 januari 2008. De consument heeft gesteld dat zij alsnog een rentecompensatie wenst, die wordt gebaseerd op een berekening waarbij de contract-rente van 21 februari 2000 als aanvangsmoment wordt genomen.

3.2 De bank heeft gesteld dat de consument daarop geen recht heeft en dat de bank de rente van 1 januari 2008 tot uitgangspunt mocht nemen in de berekeningen. De bank heeft gesteld dat de vordering door de consument te laat is ingediend, waarbij zij een beroep heeft gedaan op verjaring en op schending van de klachtplicht door de consument. Deze stellingen worden niet gevolgd. Hieronder wordt uiteengezet op welke gronden de commissie tot dat oordeel komt.

*Verjaring en schending klachtplicht*

3.3 De bank heeft gesteld dat de consument in de periode van 21 februari 2000 tot 1 januari 2008 bekend was met de vordering die zij op grond van de in rekening gebrachte kredietvergoeding meende te hebben, haar schade en de bank als de daarvoor aansprakelijke rechtspersoon. Doordat meer dan 12 jaar is verstreken sinds het moment waarop deze subjectieve bekendheid ontstond, is de vordering van de consument volgens de bank verjaard.

3.4 De commissie merkt op dat de verjaringstermijn die wordt bedoeld, volgt uit artikel 3:310 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek (BW). Volgens vaste rechtspraak over die termijn geldt dat de termijn van vijf jaar pas gaat lopen wanneer de consument voldoende zekerheid heeft verkregen dat zij schade heeft geleden, die werd veroorzaakt door de bank. Aangezien uit het beoordelingskader van de Commissie van Beroep van het Kifid blijkt dat de consument ervan mocht uitgaan dat zij een rente zou betalen die zich (met een bij aanvang bepaald verschil) zou verhouden tot de markt-rente, had de consument naar het oordeel van de commissie niet bedacht hoeven te zijn op het feit dat de aan haar berekende rente met die marktrente uit de pas was gelopen. De consument had naar het oordeel van de commissie geen reden te twijfelen aan de deugdelijkheid van het handelen van de bank. Binnen die omstandigheden is de commissie van oordeel dat de consument pas voldoende zekerheid had dat sprake was van schade die voortvloeide uit het handelen van de bank door de einduitspraak van de Commissie van Beroep van Kifid met nummer 2019- 005B, die op 5 februari 2020 werd gepubliceerd.

3.5 Vanwege het hiervoor door de commissie overwogene gaat het beroep op de schending van de klachtplicht van artikel 6:89 BW evenmin op. Ook daarbij gaat het er namelijk om dat er minder snel een voortvarend onderzoek naar de deugdelijkheid van de prestatie hoeft te worden verwacht, wanneer de consument erop mocht vertrouwen dat er niet gebrekkig werd gepresteerd door de bank. Voorts is een belangrijke omstandigheid die wordt meegewogen in het oordeel over de vraag of de klachtplicht is geschonden, of de bank in een slechtere bewijspositie is terechtgekomen doordat de consument heeft gewacht met klagen. In het geval dat hier aan de orde is, is van een dergelijke benadeling in de bewijspositie geen sprake. De ontwikkelingen van de contractrente die in overweging 2.3 zijn overgelegd, zijn door de bank zelf in het geding gebracht.

*Wat is het beoordelingskader voor wijzigingen in de variabele rente van doorlopende kredieten?*

3.6 Voor de beoordeling van dit geschil is de maatstaf van belang die de Commissie van Beroep van Kifid heeft neergelegd in haar uitspraken omtrent doorlopende kredieten. Het gaat in deze uitspraken om rentewijzigingsbedingen waarin niet in de overeen-komst is opgenomen de wijze waarop de kredietverstrekker de wijzigingsbevoegdheid zal gebruiken en welke omstandigheden daarbij van belang zijn. De Commissie van Beroep van Kifid heeft geoordeeld dat consumenten mogen verwachten dat de rente op hun doorlopend krediet in de pas zal blijven met de relevante marktrente. De Commissie van Beroep van Kifid heeft daartoe overwogen dat de prijs van dergelijke kredieten bij aanvang van de kredietovereenkomst wordt bepaald.

De kredietaanbieder kan bij het aanbieden van een dergelijk krediet alle factoren laten meewegen die volgens de kredietaanbieder de prijs van het krediet in het individuele geval moeten bepalen. De prijs wordt dus bij aanvang van de kredietovereenkomst bepaald en een consument aanvaardt die met het sluiten van de kredietovereenkomst. Daarmee is volgens de Commissie van Beroep van het Kifid het verschil vastgelegd tussen de individuele kredietvergoeding en het gemiddelde van de rente op de relevante kredietmarkt. Kredietaanbieders zullen het bedoelde verschil tussen de relevante marktrente en de individuele kredietvergoeding, zoals dat bij het sluiten van de kredietovereenkomst is gegeven, periodiek moeten handhaven, althans ervoor moeten zorgen dat dit verschil niet ten nadele van een consument wijzigt, om de kredietvergoeding in de pas te houden met de marktrente en zo te voldoen aan de verwachtingen die een consument daarover mocht hebben, aldus de Commissie van Beroep van het Kifid. Voor de relevante marktrente heeft de Commissie van Beroep van het Kifid aansluiting gezocht bij de CBS- en DNB-rentereeks. De gemiddelde rente op doorlopende kredieten voor consumenten vanaf juni 2010 kan worden gevonden door raadpleging van gegevens die beschikbaar zijn op de website van De Nederlandse Bank onder statistiek.dnb.nl, in de tabel kernindicatoren monetaire statistieken (maand) onder Roodstand en doorlopend krediet, Rente op uitstaand bedrag – Rekeningcourant krediet – doorlopend krediet (percentages), Sector Huishoudens. Voor de gemiddelde rente op doorlopende kredieten voor consumenten vanaf 1 januari 1998 tot 1 juni 2010 dient de referentierente te worden gehanteerd die volgt uit het deskundigenrapport.[1]

3.7 Uit het beoordelingskader volgt dat de contractrente gedurende de looptijd in de pas moet blijven met de referentierente. Het verschil dat gedurende de looptijd moet worden gehanteerd, wordt bij aanvang bepaald. Hieruit volgt niet dat de contractrente gelijk zou hebben moeten zijn aan de referentierente. Het gaat erom dat de contractrente heeft meebewogen met de marktrente.

*Bezwaar van de bank tegen het beoordelingskader*

3.8 De bank heeft één inhoudelijk verweer gevoerd tegen toepassing van het beoordelingskader van de Commissie van Beroep voor de periode voorafgaand aan 1 januari 2008. Dit verweer wordt hierna besproken.

*Compensatie voor de periode vóór 1 januari 2008*

3.9 De commissie oordeelt dat de argumenten van de bank ten aanzien van de startdatum voor de berekening van 1 januari 2008 niet slagen.

[1] Zie hiervoor Deskundigenrapportage 2019-005C, te vinden op www.kifid.nl.

De bank heeft gesteld dat de referentierente die door de Commissie van Beroep van Kifid is gehanteerd in ieder geval niet de reële gemiddelde marktrente weergaf in de periode vóór 1 januari 2008. Zij heeft gesteld dat de stunttarieven van DSB de gemiddelde marktrente verstoorden. De commissie merkt daarbij op dat uit het deskundigenrapport dat heeft geleid tot het vaststellen van de referentierente blijkt dat daarin de situatie van DSB is opgemerkt en meegenomen. Daarnaast heeft de Commissie van Beroep van Kifid recent opnieuw geoordeeld dat voor de periode vanaf 1 januari 1998 de referentierente dient te worden gehanteerd die volgt uit het deskundigenrapport.

*Conclusie*

3.10 De commissie oordeelt dat de bank de door de consument verschuldigde krediet-vergoeding opnieuw zal moeten berekenen om deze in de pas te houden met de referentierente en deze te laten meebewegen met het dalen of stijgen van de referentierente. Dit betekent dat de bank de door de consument verschuldigde kredietvergoeding in de periode vanaf 21 februari 2000 tot 23 oktober 2015 opnieuw zal moeten berekenen, om deze in de pas te houden met de referentierente. Daarbij dient de bank het verschil tussen de kredietvergoeding en de referentierente zoals die was op 21 februari 2000 te handhaven gedurende de periode daarna. Concreet betekent dit dat de bank bij het dalen of stijgen van de marktrente over die periode de individuele kredietvergoeding moet laten meebewegen. Dat wil niet zeggen dat de bank de kredietvergoeding bij een dalende of stijgende marktrente dagelijks moet aanpassen. Een periodieke aanpassing met redelijke intervallen volstaat. Een aanpassing per kwartaal kan in het algemeen als redelijk worden aangenomen. Het bedrag dat de consument op basis van de door de bank te maken berekening te veel aan rente heeft betaald, dient de bank aan de consument terug te betalen. De bank heeft de vrijheid om in verrekening te brengen wat de consument minder aan rente heeft betaald dan deze zou hebben betaald indien de kredietvergoeding steeds had meebewogen met de referentierente. De uitvoering van de berekening laat de commissie over aan partijen.

*Wettelijke rente*

3.11 De consument heeft wettelijke rente gevorderd over het compensatiebedrag. De consument heeft niet aangegeven vanaf welk moment zij wettelijke rente vordert. Uit het compensatieplan van de bank volgt al dat de bank wettelijke rente toekent vanaf de einddatum van het contract, in dit geval 23 oktober 2015. De commissie verwijst partijen naar hetgeen in de compensatieregeling is opgenomen hierover en ziet geen aanleiding om hierover een ander oordeel te geven.

## 4. De beslissing

De commissie beslist dat de bank binnen zes weken nadat deze beslissing aan partijen is verstuurd de rentecompensatie voor de consument berekent zoals weergegeven in overwegingen 3.10, en het positieve verschil vermeerderd met de wettelijke rente vanaf 23 oktober 2015 aan de consument betaalt.

*Deze uitspraak is een bindend advies. Tegen deze uitspraak kunt u beroep instellen bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening als wordt voldaan aan de vereisten van artikel 2 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Voor het instellen van beroep geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Het reglement van de commissie van beroep en meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.*

*Binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen tot herstel van vergissingen in de uitspraak zoals schrijffouten, een verkeerde naam/datum of rekenfouten. De beslissing van de geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Binnen een maand na de verzenddatum van de uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen om de uitspraak aan te vullen als u vindt dat de geschillencommissie niet heeft beslist over alle onderdelen van uw vordering. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de geschillencommissie in haar uitspraak niet uitdrukkelijk al uw argumenten, ter onderbouwing van uw vordering, heeft behandeld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het reglement van de geschillencommissie, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.*